

[Stein.]

mulighederne indenfor et Samfund som dette nu en Gang er begrænset, saaledes at man let ved at tage Forskud paa Fremtiden virker til at forhale Krisen. Faren herfor vokser yderligere i samme Forhold, som man overbelaster de offentlige Finanser med Udgifter og med Forpligtelser. De Skattekrav, som efterhaanden stilles til den arbejdende Befolkning — og det vil altsaa i Virkeligheden sige til en stadig snævrere Kreds af Befolkningen — rejser Skranker for den erhvervsmæssige Udfoldelse, som alene kan genrejse Samfundet. De rejser Skranker, baade fordi de slaar Købeveen ned, og fordi de lægger Haanden paa de Kapitaler, som skal sættes ind fra Erhvervslivets Side.

I de sidste Maaneder har man fra Forligspartiernes Side væltet en Række Love ud over dette Samfund, Love, om hvis velsignelsesrige Betydning og Indflydelse vi foreløbig ved meget lidt, men om hvilke vi med Sikkerhed ved, at de betyder Penge og Penge og atter Penge. Hvor man vil tage alle disse Snese af Millioner fra, for at bruge et ministerielt *Bonmot*, alle disse mange Snese af Millioner, ja, det er der i Øjeblikket ingen, der ved. Vi kan kun konstatere, at nu, da Afregningsdagen nærmer sig, synes Enigheden at høre op, nu, da Forpligtelserne er indgaaet, da Pengene delvis er givet ud, melder Betænknelighederne sig, og man begynder fra Venstres Side at tale om Finansplan. Efter vor Mening burde man være begyndt med dette.

Hvad det gælder om, er efter vor Opfattelse at genskabe Tilliden indenfor vort Samfund, at genskabe Tilliden først og fremmest indenfor Erhvervene, saaledes at den enkelte faar Lyst og Mod til at gøre en Indsats. Det gælder efter vor Mening om, at den offentlige Økonomi igen lærer at sætte Tæring efter Næring, at man paa ny bringer de gamle Begreber til Ære og Værdighed og erkender, at Forpligtelser skal holdes, saa langt Evnerne rækker. Først naar dette sker, bliver der Mulighed for Erhvervene for at disponere med nogenlunde Sikkerhed, og først da bliver der Mulighed for at tage et virkeligt Genrejsningsarbejde op.

Det Lovforslag, der foreligger her, er — saaledes maa vi se paa det — et Led i Kæden af de mange Lovforslag og Foranstaltninger, der efterhaanden vælter alting over paa det offentlige, belaster den offentlige Økonomi og derigennem hemmer den naturlige Udfoldelse. Vi kan ikke til-

træde dette Lovforslag; jeg maa anbefale at stemme imod det.

Formanden: For at afværge en almindelig politisk Diskussion gør jeg opmærksom paa, at der ifølge Tingets Forretningsorden ved anden Behandling tales om Ændringsforslagene.

Indenrigsministeren (Dahlgaard): Jeg skal anbefale at tiltræde Lovforslaget i den Affattelse, det nu efter Flertallets Ændringsforslag har faaet. Det er jo rigtigt, som den ærede Ordfører bemærkede, at Loven derved faar en midlertidig Karakter. Jeg vil gerne i denne Forbindelse sige, at jeg har den Opfattelse i al Almindelighed, at det vilde være i høj Grad ønskeligt for Kommunernes Interesser, om deres Laanebehov kunde koncentrerer i højere Grad end hidtil, saaledes at de ikke i samme Grad som nu kom til at optræde splittet paa Laanemarkedet. Det er naturligt, at Kommunerne i et vist Omfang enkeltvis træder i direkte Forbindelse med lokale Pengeinstitutter eller andre Institutioner, men paa den anden Side kan der for mig ikke være Tvivl om, at en vis Koncentrering af Kommunernes Laanebehov vilde have til Følge, at der som Helhed opnaaedes bedre Rentevilkaar. Jeg har ønsket at fremsætte denne Opfattelse, fordi den er blevet bestyrket af mine Erfaringer som Indenrigsminister. Der kan for mig ikke herske Tvivl om, at Konkurrencen mellem de mange Kommuner paa Laanemarkedet er medvirkende til at hæve Renten for Kommunerne. De Bemærkninger, jeg her har fremsat, har for saa vidt til Konsekvens, at jeg ønsker en Ordning af denne Art som permanent, set ud fra de kommunale Interesser. Det har imidlertid ikke kunnet opnaas under de Forhandlinger, der har fundet Sted; Loven foreslaas, som den ærede Ordfører sagde, gjort midlertidig, men ogsaa naar Lovforslaget ses som midlertidig Foranstaltning, gælder for saa vidt min Betragtning. Det er min Opfattelse, som det sikkert ogsaa er den ærede Ordførers, at denne Ordning vil kunne medvirke til i den Tid, Instituttet skal virke, at skabe lempeligere Rentevilkaar for de Laan, der kan optages ad denne Vej. Jeg gør opmærksom paa, at hele Ordningen er bygget op paa en saadan Maade, at Administrationen vil være den simplest mulige, idet den er knyttet til en i Forvejen bestaaende Institution.

Jeg vil gerne i Anledning af de Be-